

Projectvereniging Cultuurdijk: (voor)geschiedenis en werking

Situering / aanleiding

In de streek zijn verschillende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden actief, weliswaar met (licht) afwijkende constellaties: toerisme (regio Scheldeland - veel ruimer werkingsgebied), jeugddiensten (Aulam - ruimer werkingsgebied maar zonder Wetteren), bibliotheken (De Leesdijk - ruimer werkingsgebied), cultuurdiensten (Cultuuroverleg Scheldeland - overlapping met Berlare en Wetteren). Daarnaast vinden vele van deze gemeenten elkaar ook rond afvalverwerking, sociale huisvesting, grondontwikkeling, ...

De afgelopen jaren al werkten verschillende culturele actoren binnen de deelnemende gemeenten informeel en spontaan samen. Verschillende erfgoedinitiatieven, beeldende kunstprojecten met kunstenaars uit de regio, reeds drie gezamenlijk uitgebrachte seizoensbrochures van de cultuur- en gemeenschapscentra, ... Het zijn maar enkele voorbeelden die aangeven dat de partners binnen deze gemeenten elkaar reeds op natuurlijke wijze hebben gevonden.

De nog vrij recente opmars van gemeenschapscentra in de regio, de volwaardige erkenning van CC Nova etc...zijn allen factoren die er mede toe leidden dat in de verschillende cultuurbeleidsplannen in 2006 reeds de intentie tot samenwerking met de buurgemeenten werd ingeschreven.

In **Lebbeke** richt men zich deze beleidsperiode op het verrijken van het aanbod en opende men in 2008 CC De Biekorf dat men verder wenst uit te bouwen. Maar ook een erfgoedwerking wil men er in de toekomst sterker ondersteunen.

In **Buggenhout** werd GC De Pit in 2001 gebouwd als spil van het culturele leven van de bosrijke gemeente. Sindsdien ontpopt het centrum zich elk seizoen met een sterk programma dat wordt samengesteld in samenspraak met het verenigingsleven. De gemeente wenst ook op vlak van erfgoed de volgende jaren grote stappen voorwaarts te zetten.

Berlare is reeds langer ingestapt in het decreet lokaal cultuurbeleid. CC Stroming werkte totnogtoe informeel samen met cultuur- en gemeenschapscentra in de omgeving rond de publicatie 'Zevensprong'. De latente bereidheid tot regionale afstemming werd hierdoor in 2005 wakker geschud. Het cultuurbeleidsplan 2008-2013 vermeldt dan ook expliciet het bekijken van een intensere samenwerking met enkele gemeenten en steden in de buurt. Samenwerken gebeurt er enerzijds via Scheldeland cultuuroverleg, en nu ook via projectvereniging Cultuurdijk.

In **Wetteren** is de aandacht voor cultuur de voorbije jaren sterk gegroeid. De gemeente is vrij snel ingestapt in het decreet op het lokaal cultuurbeleid en is vanaf 2006 ook een cultuurcentrum in de C-categorie rijk (CC Nova). In het cultuurbeleidsplan 2008-2013 werd de intentie opgenomen om de culturele aantrekkingskracht van Wetteren in de regio te versterken door o.m. een communicatie op regionaal niveau en om regionale samenwerkingsverbanden te (her)bekijken en eventueel bij te sturen. Ook de mogelijkheid voor het afsluiten van een erfgoedconvenant in de Schelderegio is als intentie opgenomen.

In **Dendermonde** is CC Belgica meer dan 10 jaar lid van WACCO geweest: WACCO is het informele overlegplatform van Cultuur- en Gemeenschapscentra uit het Waasland en Dendermonde. Omwille van het ontstaan van een keten van Gemeenschaps- en cultuurcentra rond Dendermonde (recentste: De Biekorf Lebbeke, De Pit Buggenhout, CC Nova Wetteren en iets ouder: Stroming in Berlare) werd de behoefte aan regionaal overleg alsmat sterker.

In het Dendermondse lokale cultuurbeleidsplan 2008-2013 werd dan ook de intentie opgenomen om op regionaal vlak werk te maken van samenwerking en de uitstraling van Dendermonde op cultureel vlak regionaal te verankeren. De kernregio rond Dendermonde wordt in dit plan omschreven als Buggenhout, Lebbeke, Hamme, Berlare, Zele en Dendermonde zelf. De opstart van een projectvereniging betekent een reële eerste opstap naar een brede culturele samenwerking in de regio. Het cultuurbeleidsplan vermeldt de terreinen cultureel erfgoed, bibliotheken, archeologie en cultuurcentra als de pijlers waarop een regionale werking kan worden gebouwd.

Cultuurcommunicatie

Berlare, Wetteren (en ook Laarne en Wichelen) vormen samen tevens de interlokale vereniging **Cultuuroverleg Scheldeland**. Het heeft zich recent geherprofileerd en de focus van communicatie verlegd naar een gemeenteweers overschrijdend cultuurproject om de twee à drie jaar.

In 2006, 2007 en 2008 wordt onder dynamiek van CC Belgica te Dendermonde werk gemaakt van een regionale seizoensbrochure '**Zevensprong**' genaamd. Zevensprong werd bus aan bus verspreid in elke deelnemende gemeente (7 in totaal: Berlare, Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Lebbeke, Opwijk en Waasmunster). Na evaluatie werd in 2008 besloten deze brochure stop te zetten en te kiezen voor een sterkere profilering als samenwerkingsverband en een intensere communicatie naar de regiowoners toe. Hierdoor wijzigt echter de constellatie: Waasmunster en Hamme bevestigen de aansluiting bij WACCO (Waas overleg cultuur- en gemeenschapscentra), Opwijk heeft reeds formele engagementen in Vlaams-Brabant...

Op hetzelfde moment evalueert CC Belgica in Dendermonde zijn deelname aan WACCO, dat een verdere uitbreiding van het grondgebied naar het noorden van het Waasland onderzoekt (op zijn beurt gestimuleerd door de start van nieuwe gemeenschapscentra in het Waasland). CC Belgica besluit deze evolutie niet mee te volgen en stapt uiteindelijk eind 2008 uit WACCO. Intussen wordt druk getimmerd aan een eigen structurele samenwerkingsvorm met geïnteresseerde gemeenten in de buurt van Dendermonde. De WACCOverwerking geldt verder als een waardevol voorbeeld dat op maat kan uitgewerkt worden in de Dendermondse regio. Bovendien schept het decreet lokaal cultuurbeleid mogelijkheden voor subsidiëring van een dergelijk structureel samenwerkingsverband rond cultuurcommunicatie en overleg en afstemming van het cultuuraanbod. Op hetzelfde moment raadpleegt ook de Dendermondse cultuurbeleidscoördinator de buurgemeenten over het onderwerp 'ergoed' en al spoedig wordt geconcludeerd dat men 3 pijlers: communicatie, afstemming cultuuraanbod en erfgoed best onderbrengt in één constructie.

Op 1 juli 2008 treden vijf gemeenten – goed voor 112.000 inwoners - officieel toe tot Cultuurdijk (Berlare, Buggenhout, Dendermonde, Lebbeke en Wetteren). Vier bijkomende anderen (Hamme, Laarne, Wichelen en Zele) engageerden zich intussen ook voor de erfgoedwerking van Cultuurdijk zodat een regionale aanvraag voor een erfgoedconvenant die samenvalt met het historische land van Dendermonde binnen de mogelijkheden ligt.

Naam en logo, zetel

Op vlak van naamgeving koos de projectvereniging ervoor de naam 'cultuurdijk' aan te nemen.

Eenzijds verwijst deze naam naar de aanwezigheid van verschillende rivieren en dus dijken in de regio, anderzijds verloopt de naamgeving parallel aan een samenwerkingsverband als 'De Leedijk'.

Een dijk kanaliseert tevens de stroom van een rivier, het is ook op deze manier dat de projectvereniging zich ziet functioneren.

Het logo van cultuurdijk is een afgeleide en geabstraheerde vorm van de letters 'C' en 'D' uit *CultuurDijk*. De letters werden asymmetrisch gepositioneerd, hierdoor roept het logo associaties op met schakels van een ketting die in elkaar haken en die vervolgens samenwerken aan één doel, maar ook met waterdruppels... waaraan de regio zo rijk is dankzij de aanwezigheid van Dender en Schelde.

De zetel van de projectvereniging i.c. het secretariaat is gevestigd in CC Belgica, Kerkstraat 24 te Dendermonde.

Missie en strategie

De projectvereniging verkent, versterkt en profileert de verbondenheid van de lokale culturele troeven op regionaal niveau en creëert daardoor een sterke culturele regio.

De inwoners van de regio ervaren prikkels tot cultuurdeelname en verbreden hun cultuurbeleving doordat zij toegang krijgen tot een rijk en divers cultuuraanbod waarover zij zich uitgebreid kunnen informeren.

Interne doelstellingen (VERKENNEN/VERSTERKEN)

- De projectvereniging **verkent** het regionale cultuurpotentieel in functie van het afstemmen van het cultuuraanbod en de optimale deelnamekansen voor regiobewoners. De vereniging doet dat door natuurlijke partners, verwante sectoren en regionale samenwerkingsvormen de kans te geven elkaar te leren kennen en met elkaar te kunnen overleggen.
- De projectvereniging verbreedt en **versterkt** de regionale culturele beleving, de professionaliteit binnen de cultuursector en de interne professionaliteit. Ze doet dit door verbindingen tussen de lokale identiteiten op een regionaal niveau te tillen.

Externe doelstellingen (PROFILEREN / VERSTERKEN)

- Inwoners van de regio kennen het cultuuraanbod, kiezen op basis van **duidelijke en volledige informatie** en weten waar de projectvereniging voor staat.
- De regiobewoners krijgen **toegang tot een rijk en divers cultuuraanbod**
- Regiobewoners genieten een **verbredende/bredere cultuurbeleving** dankzij de regionale schaal waarop de werking van de projectvereniging zich ontplooit.

Middelen voor cultuurcommunicatie

Om deze doelstellingen te realiseren werkt de projectvereniging met middelen vanuit de toegetreden gemeenten en de Vlaamse Gemeenschap. Elke gemeente brengt 0,2 EUR per inwoner in, de Vlaamse Gemeenschap legt evenveel geld op tafel. Hierdoor ontstaat een werkingsbudget van om en bij de 45000 EUR per jaar. De komende jaren wordt gehoopt tevens te mogen rekenen op een provinciale subsidie zodat naast de communicatie-initiatieven ook een inhoudelijke culturele projectwerking mogelijk wordt.

De belangrijkste uitgaven situeren zich op het vlak van publicatie van *Zone C*, een regionaal cultuurmagazine dat viermaal per jaar verschijnt in een oplage van 11000 exemplaren.

Structuur en werking

De raad van bestuur wordt samengesteld naar rata van twee bestuurders per deelnemende gemeente waaronder de schepenen van cultuur. Aan de vergaderingen van de raad van bestuur wordt deelgenomen door een door iedere deelnemer aangeduide afgevaardigde, als lid met raadgevende stem. Deze laatste afgevaardigden zijn steeds raadsleden in de betrokken gemeente, verkozen op de lijst waarvan geen enkele verkozenen deel uitmaakt van het college van burgemeester en schepenen.

De leden van de raad van bestuur worden benoemd voor een termijn die samenvalt met de duur van hun openbaar mandaat.

De Raad van Bestuur functioneert onder een verkozen voorzitterschap.

De werkgroep cultuurcommunicatie en afstemming aanbod (kortweg C&A): redactieoverleg Zone C, gezamenlijke ontvangst boekingskantoren, prijsafspraken, projectwerking rond cultuurspreiding/gemeenschapsvorming en cultuurparticipatie. Leden zijn afgevaardigden van het lokale cultuurbeleid (1 per gemeente) + een afgevaardigde vanuit het gemeenschaps- of cultuurcentrum van de gemeente, naast een stemgerechtigd bestuurder per deelnemer. De vergaderingen worden geleid door de directeur van CC Belgica te Dendermonde. De werkgroep komt gemiddeld éénmaal per maand samen.

De werkgroep erfgoed: dossiervorming rond aanvraag erfgoedconvenant, erfgoedprojectwerking, organisatie regionale erfgoeddag. Hierin zetelt een afgevaardigde van het lokaal cultuurbeleid per gemeente samen met een afgevaardigde per gemeente op het vlak van erfgoed. De vergaderingen worden geleid door de cultuurbeleidscoördinator van Dendermonde. De werkgroep komt gemiddeld éénmaal per maand samen.